

Obrazloženje br. 3 - Model civilnog društva kojeg u Hrvatskoj promovira i razvija Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva temeljem svojih programa (razvoj volonterstva, demokratizacija i razvoj civilnog društva, Centri znanja za društveni razvoj u Republici Hrvatskoj, institucionalna podrška i dr.) primjeren je totalitarnom sustavu

Narodnim zastupnicima u Hrvatskom saboru moralo bi biti poznato:

- da je sudjelovanje građana u organiziranom civilnom društvu obilježje kako demokratskih, tako i totalitarnih sustava
- da je sudjelovanje građana u organiziranom civilnom društvu u demokratskim društvima nerazdvojivo od činjenice da u svako sudjelovanje moraju biti inkorporirane demokratske vrijednosti (ljudska prava i slobode, pluralizam i vladavina prava)
- dok se u totalitarnim sustavima promovira sudjelovanje građana u organiziranom civilnom društvu koje je utemeljeno na isključivosti, odnosno na nepoštivanju ljudskih prava i temeljnih sloboda, lišeno je društvene solidarnosti, lišeno je uvažavanja različitosti, lišeno je mogućnosti da su različita etnička i vjerska pripadnost, različiti svjetonazori i različita politička uvjerenja temelji na kojima se grade pozitivni stavovi u društvu i dr.

A suvišno je i objašnjavati da bi narodnim zastupnicima u Hrvatskom saboru moralo biti poznato da je Republika Hrvatska demokratska država te da u tom smislu Republika Hrvatska ne bi trebala razvijati i podržavati model civilnog društva koji je primjeren totalitarnom sustavu, odnosno da Republika Hrvatska ne bi trebala promovirati/razvijati civilno društvo u čije djelovanje nisu inkorporirane demokratske vrijednosti (ljudska prava i slobode, pluralizam i vladavina prava).

Svima je poznato da je današnja moderna i demokratska Republika Hrvatska bila (skoro pola stoljeća) dijelom društva utemeljenog na ideologiji Komunističke partije i da se i u ono vrijeme aktivno sudjelovalo u društvu, a na način da u sudjelovanje nisu bile inkorporirane demokratske vrijednosti (ljudska prava i slobode, pluralizam i vladavina prava), nego su u sudjelovanje bile inkorporirane vrijednosti „Komunističke partije“.

U kontekstu činjenice da je današnja demokratska Republika Hrvatska bila skoro pola stoljeća dijelom društva utemeljenog na ideologiji Komunističke partije te u kontekstu činjenice da danas 2016. u Republici Hrvatskoj (nakon četvrt stoljeća od sloma komunizma) Odbor za ljudska predlaže Hrvatskom saboru da prihvati Izvješće o radu Nacionalne zaklade za razvoj civilnog društva, a koje doslovno „vrvi“ aktivnostima/sadržajima koji su primjereni civilnom društvu totalitarnog sustava - legitimno je zaključiti da se kroz Hrvatski sabor, vraća duh TOTALITARIZMA u Republiku Hrvatsku.

Nema nikakve razlike između aktivnog sudjelovanja u društvu utemeljenog na komunističkoj ideologiji te na liku i djelu maršala Tita (ondašnje civilno društvo)) od civilnog društva koje Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva promovira i razvija kroz svoj rad u današnjoj demokratskoj Hrvatskoj, a u smislu inkorporiranosti demokratskih vrijednosti u sudjelovanje. Ni u jedno ni u drugo nisu inkorporirane demokratske vrijednosti.

Situacija s civilnom društvom u Hrvatskoj, a u kojoj bi Hrvatski sabor prihvaćanjem Izvješća o radu Nacionalne zaklade u 2015., trebao promovirati i razvijati model civilnog društva **u kojeg nisu inkorporirane demokratske vrijednosti** i koje je primjereno totalitarnom, a ne demokratskom sustavu – JE PARADOKSALNA, a pogotovo ako se uzme u obzir činjenica da su neki od narodnih zastupnika u Hrvatskom saboru i sami hrvatski branitelji Domovinskog rata i da su većina narodnih zastupnika živi svjedoci Domovinskog rata, a da demokratske vrijednosti na kojima počiva današnje hrvatsko društvo - ljudska prava i slobode, pluralizam i vladavina prava - IZVIRU iz pobjede u Domovinskom ratu kada su stvorene sve pretpostavke za skladan razvitak Republike Hrvatske kao zemlje koja prihvaća demokratske standarde suvremenoga zapadnog svijeta i otvara brojne

mogućnosti približavanja tom svijetu u političkom, sigurnosnom, gospodarskom i kulturnom smislu, odnosno IZVIRU iz neprocjenjive žrtve dane i podnesene u Domovinskom ratu, a u prvom redu žrtve vidljive kroz prolivenu krv i izgubljene živote hrvatskih branitelja Domovinskog rata te na temelju žrtve hrvatskog naroda koju je podnio tijekom Domovinskog rata.

Narodni zastupnici u Hrvatskom saboru moraju biti svjesni da bi prihvaćanjem Izvješća o radu Nacionalne zaklade, pristali na promociju i razvijanje modela civilnog društva u Hrvatskoj koji je primjeren BIVŠEM totalitarnom/komunističkom, a ne DANAŠNJEM demokratskom sustavu) a čime bi „bacili u vjetar“ i žrtvu hrvatskih branitelja Domovinskog rata i demokratske vrijednosti (ljudska prava i slobode, pluralizam i vladavina prava) na kojima počiva današnje hrvatsko društvo, a koje IZVIRU iz pobjede u Domovinskom ratu. Ni vrijednosti ljudskih prava i slobode, ni pluralizma ni vladavine prava (na kojima počiva današnje društvo) ne bi dobile priliku implementirati se u hrvatsko društvo da hrvatski branitelji Domovinskog rata nisu bili voljni za iste se žrtvovati.

3.1. Isključivo civilno društvo s elementima indoktrinacije, obilježje je civilnog društva totalitarnog sustava

Da bi se došlo do zaključka da Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva promovira isključivo civilno društvo (Nacionalna zaklada isključuje vjerske zajednice kao jedan od oblika organizacija civilnog društva) s elementima indoktrinacije (Nacionalna zaklada se upliće se u odgojno-obrazovni sustav Republike Hrvatske, a što je izvan svih obrazovnih i demokratskih standarda i praksi) potrebno je samo provjeriti kako Nacionalna zaklada definira ciljeve natječaja, područje djelovanja i prihvatljive prijavitelje u natječajima koje raspisuje.

Sukladno članku 3. stavku 2. Zakona o Nacionalnoj zakladi za razvoj civilnog društva, a koji donosi: *Radi ostvarivanja svoje temeljne svrhe, Zaklada pruža stručnu i financijsku potporu programima koji potiču održivost neprofitnog sektora, međusektorsku suradnju, građanske inicijative, filantropiju, volonterstvo, unapređuju demokratske institucije društva, kao i drugim programima kojima se ostvaruje temeljna svrha Zaklade.* – Nacionalna zaklada je DUŽNA (ukoliko poštuje zakone Republike Hrvatske i ukoliko poštuje temeljno pravo na slobodu udruživanja iz Opće deklaracije o ljudskim pravima, Europske povelje o temeljnim pravima i dr.) omogućiti neprofitnom sektoru uključujući i vjerske zajednice pristup javnim sredstvima kojima upravlja Nacionalna zaklada. A kako Nacionalna zaklada tretira vjerske zajednice i hrvatske građane angažirane u pružanju socijalnih usluga u hrvatskom društvu kroz pravne oblike vjerskih zajednica kao kroz jedan od oblika organizacija civilnog društva pojašnjeno je u Obrazloženju br.2.

S druge strane, uzimajući u obzir da je sukladno hrvatskim zakonima o odgoju i obrazovanju te sukladno Zakonu o volonterstvu, odgojno-obrazovni sustav Republike Hrvatske (a ne Nacionalna zaklada) DUŽAN djecu i mlade upoznati s vrijednostima, ulogom i značajem volontiranja te je ODGOJNO-OBRAZOVNI SUSTAV REPUBLIKE HRVATSKE (a ne Nacionalna zaklada) dužan omogućiti djeci i mladima stjecanje iskustva volontiranja tijekom školskog obrazovanja, te uzimajući u obzir da je Nacionalna zaklada dužna promicati volonterstvo u Republici Hrvatskoj sukladno Zakonu o volonterstvu te sukladno Zakonu o Nacionalnoj zakladi za razvoj civilnog društva – POSTAVLJAJU SE PITANJA:

- zašto Nacionalna zaklada raspisuje natječaje kojima potiče volonterske inicijative i akcije kod djece i mladih iz odgojno-obrazovnog sustava Republike Hrvatske?
- što djeca i mladi iz odgojno-obrazovnog sustava Republike Hrvatske imaju s Nacionalnom zakladom za razvoj civilnog društva i civilnim društvom u Hrvatskoj?
- zašto se Nacionalna zaklada suprotno odredbama zakona koji reguliraju odgoj i obrazovanje u Republici Hrvatskoj, suprotno Zakonu o Nacionalnoj zakladi i suprotno odredbama Zakona o volonterstvu „gura“ tamo joj nije mjesto, odnosno zašto se ista „gura“ u odgojno obrazovni sustav Republike Hrvatske.

Uzimajući u obzir da je Nacionalna zaklada sukladno Zakonu o Nacionalnoj zakladi za razvoj civilnog društva DUŽNA raspodijeliti javni novac u obliku bespovratne potpore neprofitnom sektoru uključujući i vjerske zajednice, a da Nacionalna zaklada to, kada su u pitanju vjerske zajednice, ne čini, te uzimajući u obzir s druge strane, da sukladno Zakonu o volonterstvu Nacionalna zaklada nije nadležna za aktivnosti upoznavanja djece i mladih iz odgojno-obrazovnog sustava s vrijednostima, ulogom i značajem volontiranja te da ista nije nadležna za stjecanje iskustva volontiranja kod djece i mladih tijekom školskog obrazovanja - legitimno je zaključiti da Nacionalna zaklada u svom radu ne poštuje načelo VLADAVINE PRAVA, odnosno da ista ne poštuje hrvatske zakone.

Natječaji kojima Nacionalna zaklada isključuju vjerske zajednice, spomenuti su u obrazloženju br. 2, a u ovom obrazloženju Inicijativa „*Za Demokratsko Civilno Društvo u Republici Hrvatskoj*“ analizirat će natječaj kojim se Nacionalna zaklada mimo svih demokratskih i obrazovnih standarda i praksi „upliće“ u odgojno-obrazovni sustav Republike Hrvatske.

Npr., natječaj za razvoj volonterstva (natječaj je preuzet s internetskih stranica Nacionalne zaklade):

Natječaj

Razvoj
volonterstva

za prijavu volonterskih inicijativa i inovativnih modela razvoja volonterstva za dodjelu nagrade "Otisak srca" u 2015. godini

Cilj ovog natječaja je potaknuti djecu i mlade na dobrovoljni – volonterski angažman u lokalnoj zajednici kroz razvoj aktivizma, empatije, solidarnosti i socijalnih vještina kojima će znati prepoznati i riješiti (ili sudjelovati u rješavanju) problema u lokalnoj zajednici u kojoj žive.

Kome je natječaj namijenjen?

- a) učenicama i učenicima osnovnih i srednjih škola koji prepoznaju probleme svoje škole i lokalne zajednice i žele nešto promijeniti ulaganjem vlastitog vremena, znanja i sposobnosti te koji žele osmisliti, organizirati i provoditi volonterske akcije i na taj se način uključivati u rješavanje problema u školi, lokalnoj zajednici i svijetu;
- b) svima koji svakodnevno rade s učenicama i učenicima u sustavu formalnog obrazovanja (učitelji, nastavnici, profesori, pedagozi, psiholozi, ravnatelji, itd.) koji svojim znanjem i iskustvom mogu pomoći u osmišljavanju i provedbi volonterskih aktivnosti; koji vlastitim primjerom ohrabruju mlade na uključivanje u aktivnosti koje rezultiraju većim zdravstvenim, socijalnim i ekološkim standardima, mogućnošću ostvarenja potencijala svih članova lokalne zajednice (učenici, roditelji, građani), stvaranjem boljih životnih prilika te općenito većom kvalitetom života;
- c) roditeljima učenica i učenika osnovnih i srednjih škola koji su zainteresirani za ono što rade njihova djeca i koji žele shvatiti važnost uključivanja njihove djece u izvanškolske aktivnosti i podržavati ih u nastojanju da ostvare planirane ciljeve; koji su svjesni problema koji postoje u školi i lokalnoj zajednici i koji smatraju da se zajedničkim snagama problemi mogu ukloniti i/ili smanjiti.

Područje natječaja

Ovim natječajem Nacionalna zaklada poziva osnovne i srednje škole u Republici Hrvatskoj da prijave svoje prijedloge volonterskih inicijativa (osnovne škole) ili vlastite inovativne modele razvoja volonterstva (srednje škole) i time vlastitim primjerima omoguće široj javnosti spoznaju vrijednosti volonterstva kojim se doprinosi boljem i solidarnijem svijetu u kojem živimo. Poticaj je to obrazovnim institucijama da prihvate volontiranje kao učinkovit način stjecanja novih znanja i vještina djece i mladih. A dobro organizirane lokalne zajednice mogu postati mjesta učenja koja učenicima omogućavaju praktičan uvid u ono o čemu se teorijski govori u učionicama.

Gledano u širem kontekstu, iz činjenice da Nacionalna zaklada s jedne strane promovira isključivo civilno društvo zato što onemogućava vjerskim zajednicama kao dijelu neprofitnog sektora pristup javnim financijskim sredstvima kojima upravlja, te da se ta ista Nacionalna zaklada s druge strane, stavlja u ulogu promotora volonterstva među djecom i mladima u hrvatskim školama – može se zaključiti da Nacionalna zaklada na posredan način „INDOKTRINIRA“ kako djecu i mlade, tako i ostatak hrvatskog društva, da je u Hrvatskoj prihvatljivo i poželjno omalovažavati vjerske zajednice, da je u Hrvatskoj prihvatljivo i poželjno omalovažavati angažman hrvatskih građana u hrvatskom društvu kroz pravne osobe vjerskih zajednica te da je u Hrvatskoj društvena isključenost na temelju vjerskih uvjerenja PRIHVATLJIVA i POŽELJNA.

Nadalje, ako se uzme u obzir, s jedne strane da Nacionalna zaklada promovira „aktivizam“ među djecom i mladima iz odgojno-obrazovnog sustava, a što je vidljivo iz cilja na kojemu se temelji natječaj za razvoj volonterstva od djece i mladih:

Cilj ovog natječaja je potaknuti djecu i mlade na dobrovoljni – volonterski angažman u lokalnoj zajednici kroz razvoj aktivizma, empatije, solidarnosti i socijalnih vještina kojima će znati prepoznati i riješiti (ili sudjelovati u rješavanju) problema u lokalnoj zajednici u kojoj žive.

te ako se uzme u obzir s druge strane:

- da je Republika Hrvatska članica Europske unije, da se među djecom i mladima te među europskim građanima na razini Europske unije promovira aktivno građanstvo (a ne aktivizam) kako to drži Nacionalna zaklada te da se na razini Europske unije niti jedna aktivnost pojedinca ili skupine pojedinaca u koju nisu inkorporirane demokratske vrijednosti ne drži aktivnim građanstvom
- da „aktivizam“ sam po sebi nema mjesta u odgojno-obrazovnim sustavima demokratskih zemalja zato što u „aktivizam“ ne moraju biti inkorporirane demokratske vrijednosti i što „aktivizam“ može biti i nasilan
- da strategija Europske unije o obrazovanju i osposobljavanju do 2020., odnosno Suradnja EU-a u području obrazovanja i osposobljavanja - Education and Training 2020, u jednom od četiri strateška cilja jasno donosi da: *treba promicati jednakost, socijalnu koheziju i **aktivno građanstvo** kako bi svi građani, neovisno o svojim osobnim, socijalnim ili ekonomskim okolnostima, tijekom cijelog života mogli nastaviti razvijati vještine potrebne za određeni posao*; kao što ista donosi da je jedan od šest prioriteta za razdoblje 2016.–2020.: *uključivo obrazovanje (npr. uključujući sve veću raznolikost učenika), jednakost, nediskriminacija i promicanje građanske kompetencije (npr. uzajamno poštovanje i demokratske vrijednosti)*
- da Povelja Vijeća Europe o obrazovanju za demokratsko građanstvo i obrazovanju iz ljudskih prava i Europski referentni okvir ključnih kompetencija za cjeloživotno učenje donose da djeca i mladi građansku kompetenciju stječu tijekom formalnog građanskog obrazovanja u hrvatskim školama, a
- da odrasli građansku kompetenciju stječu (nadograđuju) kroz neformalno učenje, odnosno izvan ustanova koje obavljaju djelatnost odgoja i obrazovanja,

te nadalje, uzimajući u obzir da se u demokratskim društvima „sudjelovanje djece u javnom životu“ uključujući i volonterske inicijative i akcije oslanja na:

- UN-ovu Povelju o pravima djeteta, odnosno na članak 12. koji je kao opće načelo Povelje o pravima djeteta povezan sa svim drugim člancima Povelje, uključujući članak 2. (pravo na nediskriminaciju), članak 3. (primarno razmatranje u najboljem interesu djeteta), članak 5. (usmjeravanje od strane roditelja), članak 6. (pravo na život, opstanak i razvoj), članak 13. (pravo na slobodu izražavanja), članak 15. (pravo na slobodu udruživanja), članak 17. (pravo na informaciju) i dr.

a što bi trebalo jamčiti da „sudjelovanje djece/učenika u javnom životu“ neće dospjeti u područje ideologije, svjetonazora, indoktrinacije, aktivizma, iskorištavanja djece u interesu udruga, političara i drugih interesnih skupina i dr.,

- onda je razvidno koliko na prvi pogled bezazleno i dobronamjerno uplitanje Nacionalne zaklade u odgojno-obrazovni sustav Republike Hrvatske preko volonterstva, u stvarnosti ozbiljno ugrožava demokratske vrijednosti na kojima počiva današnje hrvatsko društvo.

Nadalje, iz članka 12. UN-ove Povelje o pravima djeteta izvire i praksa odgojno-obrazovnih sustava europskih zemalja koja otkriva tri glavna načina promicanja sudjelovanja djece u javnom životu tijekom školskog obrazovanja uključujući i volontiranje (1. nacionalni kurikuli, druge preporuke i propisi; 2. uspostavljanje političkih struktura/organizacija za djecu/učenike te 3. nacionalne inicijative programi). (Izvor: Citizenship Education in EU, Eurydice 2012.).

Neprihvatljivo je i pogotovo je poražavajuće za demokratsku Hrvatsku u smislu poštivanja Povelje o pravima djeteta da Nacionalna zaklada ad hoc raspisuje natječaje, a koji uključuje sudjelovanje djece u javnom životu izvan jednog od tri glavna načina promicanja sudjelovanja djece u javnom životu tijekom školskog obrazovanja, a da Republika Hrvatska kao država potpisnica Povelje o pravima djeteta na isto ne reagira.

Nadalje, Republika Hrvatska je kao potpisnica Povelje o pravima djeteta, odmah po potpisivanju Povelje trebala pristupiti podizanju razine svijesti među roditeljima i učenicima o konceptu sudjelovanja djece u javnom životu tijekom školskog obrazovanja.

Ovo što se događa u Hrvatskoj, da Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva raspisuje natječaje povezane s aktivnostima vezanim uz sudjelovanje djece u javnom životu, a da 99% hrvatske djece i njihovih roditelja kao i 99% hrvatskih građana, imaju nisku ili nikakvu razinu svijesti o konceptu sudjelovanja djece u javnom životu te da Republika Hrvatska kao država potpisnica Povelje o pravima ne reagira na aktivnosti Nacionalne zaklade koje su mimo Povelje o pravima djeteta - je iznimno ozbiljan udar na demokratske vrijednosti na kojima počiva današnje hrvatsko društvo.

3.2. Prazne floskule, indoktrinacija, prejudiciranje uzroka djelovanja, krivo definiranje i iskrivljavanje značenja pojmova i dr. - obilježja su civilnog društva totalitarnog sustava

Uzimajući u obzir da je Republika Hrvatska demokratska država i da bi Republika Hrvatska trebala promovirati/razvijati model civilnog društva koji je primjeren demokratskom sustavu, Odbor za ljudska prava morao je primijetiti analizirajući Izvješće o radu Nacionalne zaklade za razvoj civilnog društva u 2015., da financijski programi kojima je Nacionalna zaklada poticala održivost neprofitnog sektora tijekom 2015., doslovno „vrve“ obilježjima civilnog društva primjerenog totalitarnom sustavu: **prazne floskule, indoktrinacija, prejudiciranje uzroka djelovanja, krivo definiranje i iskrivljavanje značenja pojmova i dr.**

Na str. 9. Izvješća stoji (citirano): „Prilagođavajući se potrebama razvoja u Hrvatskoj i Europi, Nacionalna zaklada **provodi istraživanje i prenosi informacije i znanja potrebna za razvoj aktivnog građanstva i međusektorske suradnje.**“ (završetak citata).

Na razini **indoktrinacije** je izjava da Nacionalna zaklada PROVODI istraživanja i PRENOSI informacije i znanja koja su potrebna za razvoj aktivnog građanstva, a da Nacionalna zaklada ni ne pokušava u izvješću definirati što je to „aktivno građanstvo“.

Niže je naveden tekst o tome kako je definirano aktivno građanstvo na razini Europske unije, a preuzet je iz publikacije- The characterization of Active Citizenship in Europe.

Building on the foundations of Marshall (1950) in terms of rights and obligations of citizenship and Verba and Nie (1972) in terms of participatory and influential action, Hoskins and Mascherini (2009) defined active citizenship as;

Participation in civil society, community and/or political life, characterised by mutual respect and non-violence and in accordance with human rights and democracy.

As can be seen with in this definition, Active citizenship incorporates a wide spread of participatory activities containing political action, participatory democracy and civil society and community support. However, and in our view correctly, action alone is not considered active citizenship, the examples of Nazi Germany or Communist Europe can show mass participation without necessarily democratic or beneficial consequences. Instead participation is incorporated with democratic values, mutual respect and human rights.

Sama činjenica da je Nacionalna zaklada u svom radu ekstremno isključiva prema jednom obliku organizacija civilnog društva (vjerskim zajednicama), odnosno da je isključiva prema hrvatskim građanima koji u organiziranom civilnom društvu sudjeluju kroz taj oblik organizacije civilnog društva te činjenica da se Nacionalna zaklada „upliće“ u odgojno-obrazovni sustav Republike Hrvatske, odnosno da se Nacionalna zaklada „upliće“ tamo gdje joj sukladno obrazovnim i demokratskim standardima i praksama nije mjesto - diskreditira Nacionalnu zakladu u smislu da je Nacionalna zaklada uopće i sposobna provoditi ikakve aktivnosti vezane uz aktivno građanstvo u Republici Hrvatskoj.

3.2.1 Što Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva ima s odgojno -obrazovnim sustavom Republike Hrvatske?

Na str. 45. Izvješća navodi se (citirano): „Volonterstvo je jedna od temeljnih vrijednosti civilnoga društva, a uključivanje djece i mladih u volonterske inicijative i akcije pretpostavka je razvoja građanskog aktivizma i građanskog odgoja djece i mladih. Nacionalna zaklada je i 2015. godine raspisala natječaj za prijavu volonterskih inicijativa i inovativnih modela razvoja volonterstva i nagradila najkvalitetnije prijave nagradom „Otisak srca“. Ovom nagradom Nacionalna zaklada nastoji potaknuti i nagraditi osnovnoškolce i srednjoškolce, njihove volonterske inicijative i angažmane koji svjedoče njihovu nesebičnu želju da svojim djelovanjem doprinose svojoj lokalnoj zajednici kako bi život u istoj učinili sebi i drugima ugodniji i ispunjeniji.“ (završetak citata)

Sukladno hrvatskim zakonima o odgoju i obrazovanju te sukladno Zakonu o volonterstvu, odgojno-obrazovni sustav Republike Hrvatske (a ne Nacionalna zaklada) je DUŽAN djecu i mlade upoznati s vrijednostima, ulogom i značajem volontiranja te je ODGOJNO-OBRAZOVNI SUSTAV REPUBLIKE HRVATSKE (a ne Nacionalna zaklada) dužan omogućiti djeci i mladima stjecanje iskustva volontiranja tijekom školskog obrazovanja – pa se postavlja pitanje je li Nacionalna zaklada za razvoj civilnog

društva namjenski utrošila javna sredstva koja su joj bila na raspolaganju kada je ista dodjeljivala nagradu „Otisak srca“ za volonterstvo u osnovnom i srednjim školama. Ideja nagrađivanja osnovnih i srednjih škola za volonterstvo je svakako plemenita i dobra, ali oslanjajući se na načelo vladavine prava, Nacionalna zaklada je dužna promicati volonterstvo u Hrvatskoj sukladno Ustavu te zakonima Republike Hrvatske, a ne po vlastitoj volji.

Nadalje, u prvom dijelu prve rečenice navedenog citata navodi se da je volonterstvo jedna od temeljnih vrijednosti civilnog društva, a u drugom djelu rečenice navodi se „kao grom iz vedra neba“ da je uključivanje djeca i mladih u volonterske inicijative i akcije pretpostavka razvoja građanskog aktivizma i građanskog odgoja djece i mladih (sic!)?

Što djeca i mladi imaju s tim da je volonterstvo jedna o temeljnih vrijednosti civilnog društva, te što civilno društvo i Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva imaju s djecom i mladima koji su u odgojno-obrazovnom sustavu Republike Hrvatske?

Nadalje, na temelju čega Nacionalna zaklada izjavljuje da je uključivanje djece i mladih u volonterske inicijative i akcije pretpostavka razvoja građanskog aktivizma? Što djeca i mladi, odnosno što odgojno-obrazovni sustav Republike Hrvatske ima s građanskim aktivizmom kojeg promovira Nacionalna zaklada? Uostalom, zašto Nacionalna zaklada promovira aktivizam, a ne aktivno građanstvo?

Kao prvo, u demokratskim društvima koncept volonterstva i građanski (društveni) aktivizma su dva različita oblika sudjelovanja građana u društvu u kontekstu aktivnog građanstva.

Kao drugo, u demokratskim društvima aktivno građanstvo se ne svodi niti se može svesti na građanski (društveni) aktivizam.

Kao treće, u demokratskim društvima i volonterstvo i građanski (društveni) aktivizam su važni elementi koncepta aktivnog građanstva.

Kao četvrto, u demokratskim društvima državni odgojno –obrazovani sustavi (a ne civilno društvo), promoviraju koncept aktivnog građanstvo među djecom i mladima u odgojno-obrazovanom sustavu, a svrha formalnog građanskog obrazovanja u školama iz koncepta aktivnog građanstva je pripremiti učenike da po završetku školskog obrazovanja i u prikladnoj dobi postanu aktivni/odgovorni građani koji doprinose rastu i blagostanju društva u kojem žive, a skrbeći o tome da su učenici tijekom školskog obrazovanja usvojili znanja, razvili vještine i stavove kojima će moći (po završetku školskog obrazovanja i u prikladnoj dobi) doprinositi rastu i blagostanju društva u kojem žive.

Kao peto, u demokratskim društvima ideja građanstva iz konteksta građanskog obrazovanja, odnosno obrazovanja za demokratsko građanstvo podrazumijeva raspon aktivnosti koje vrši pojedinac u svojoj zajednici na temelju osjećaja pripadnosti toj zajednici, a raspon aktivnosti koje pojedinac vrši u svojoj zajednici na temelju osjećaja pripadnosti zajednici, ne može se svoditi na građanski aktivizam kao takav.

Gledano u širem kontekstu, a uzimajući u obzir da hrvatsko civilno društvo samo sebe uporno „gura“ u odgojno-obrazovni sustav Republike Hrvatske (a gdje mu sukladno obrazovnim i demokratskim standardima) NIJE MJESTO, te uzimajući u obzir da civilno društvo samo sebe bogato financijski nagrađuje za nedemokratsko uplitanje u odgojno-obrazovni sustav Republike Hrvatske te uzimajući u obzir da je Nacionalna zaklada kao članica Savjeta za razvoj civilnog društva uz Ured za udruge sudjelovala u određivanju prioriteta da se 27 milijuna HRK iz Europskog socijalnog fonda u financijskoj perspektivi 2014.-2020. UTROŠI:

- na razvoj partnerstva između škola i udruga (civilnog društva), a u kontekstu razvoja volonterstva kod učenika (citata), „... volonterstvo kao jedan od najčešćih i najzastupljenijih oblika građanskog aktivizma nije odgovarajuće zastupljeno u školskim kurikulumima i ne posvećuje mu se sustavna pozornost na svim razinama obrazovnog sustava, pogotovo osnovnim i srednjim školama. Stoga su nužni dodatni naponi kako bi se odgoj za volontiranje i školske volonterske aktivnosti sustavno uključilo u odgojno-obrazovni sustav. Dodatni je problem činjenica da odgojno-obrazovne institucije, ako i prepoznaju potrebu osmišljavanja volonterskih programa i vrednovanja angažmana uključenih nastavnika i učenika, često ne raspolažu primjerenim resursima, ni mogućnostima pružanja podrške za usavršavanje nastavnika u ovom području, kao ni za provedbu održivih volonterskih programa.“ (završetak citata).

postaje razvidno da je poticanje volonterstva kao građanskog aktivizma kod učenika kojeg spominje Nacionalna zaklada u svom Izvješću, samo mali dio jedne šire operacije teške 27 milijuna HRK, te da je nagrada „OTISAK SRCA“ samo „uvertira“ za jedno izrazito nedemokratsko uplitanje civilnog društva u odgojno-obrazovni sustav Republike Hrvatske, a što bi sve skupa u jednoj demokratskoj državi trebalo biti neprihvatljivo. Izvor: <https://esavjetovanja.gov.hr/ECon/MainScreen?entityId=2260>

Nacionalna zaklada bi trebala dati odgovor narodnim zastupnicima i hrvatskim građanima, zašto će Republika Hrvatska (i po želji Nacionalne zaklade kao članice Savjeta za razvoj civilnog društva) uložiti, iz sredstava Europskog socijalnog fonda u financijskoj perspektivi 2014.-2020., 27 milijuna HRK u partnerstvo između udruga/civilnog društva i škola da bi se razvijalo volonterstvo kod hrvatske djece iz odgojno-obrazovnog sustava, a na temelju toga što Nacionalna zaklada, Ured za udruge i Savjet za razvoj civilnog društva drže (citata) da „volonterstvo kao jedan od najčešćih i najzastupljenijih oblika građanskog aktivizma nije odgovarajuće zastupljeno u školskim kurikulumima i ne posvećuje mu se sustavna pozornost na svim razinama obrazovnog sustava, pogotovo osnovnim i srednjim školama“, ako je poznato:

- da volonterstvo nije isto što i građanski (društveni) aktivizam. A u Hrvatskoj i Nacionalna zaklada i Ured za udruge i Savjet za razvoj civilnog društva inzistiraju da je volonterstvo jedan od najčešćih i najzastupljenijih oblika građanskog aktivizma.
- da Nacionalna zaklada, Ured za udruge i Savjet za razvoj civilnog društva NEMAJU (sukladno hrvatskim zakonima te sukladno obrazovnim i demokratskim standardima) nikakve veze sa školskim kurikulumom, a pogotovo ne na način da si Nacionalna zaklada, Ured za udruge i Savjet za razvoj civilnog društva daju za pravo izjaviti **da volonterstvo kao jedan od najčešćih i najzastupljenijih oblika građanskog aktivizma NIJE ODGOVARAJUĆE ZASTUPLJENO U ŠKOLSKIM KURIKULIMA**. Na temelju kojih zakona, ovlasti i kompetencija se: Nacionalna zaklada, Ured za udruge i Savjet za razvoj civilnog društva „upliću“ u sadržaj školskog kurikula i njegovo kvalificiranje?
- da je Republika Hrvatska članica Europske unije i da se među djecom i mladima te među europskim građanima na razini Europske unije promovira aktivno građanstvo (a ne aktivizam) kako to drži Nacionalna zaklada te da se na razini Europske unije niti jedna aktivnost pojedinca ili skupine pojedinaca u koju nisu inkorporirane demokratske vrijednosti ne drži aktivnim građanstvom
- da „aktivizam“ sam po sebi nema mjesta u odgojno-obrazovnim sustavima demokratskih zemalja zato što u „aktivizam“ ne moraju biti inkorporirane demokratske vrijednosti i što „aktivizam“ može biti i nasilan
- da strategija Europske unije o obrazovanju i osposobljavanju do 2020., odnosno Suradnja EU-a u području obrazovanja i osposobljavanja - Education and Training 2020, u jednom od četiri strateška cilja jasno donosi da: treba promicati jednakost, socijalnu koheziju i **aktivno građanstvo** kako bi svi građani, neovisno o svojim osobnim, socijalnim ili ekonomskim okolnostima, tijekom cijelog života mogli nastaviti razvijati vještine potrebne za određeni posao; kao što ista donosi da je jedan od šest prioriteta za razdoblje 2016.–2020.: uključivo

- obrazovanje (npr. uključujući sve veću raznolikost učenika), jednakost, nediskriminacija i promicanje građanske kompetencije (npr. uzajamno poštovanje i demokratske vrijednosti)
- da Povelja Vijeća Europe o obrazovanju za demokratsko građanstvo i obrazovanju iz ljudskih prava i Europski referentni okvir ključnih kompetencija za cjeloživotno učenje donose da djeca i mladi građansku kompetenciju stječu tijekom formalnog građanskog obrazovanja u hrvatskim školama, i dr.
  - da bi djeca u Hrvatskoj trebala građansku vještinu –volontiranje razviti kroz formalno obrazovanje u javnim ustanovama koje obavljaju djelatnost odgoja i obrazovanja, odnosno u hrvatskim školama i na temelju službenog kurikula, odnosno na način kako je to učinjeno i u svim drugim državama članicama Europske unije
  - da građanska vještina –volontiranje stečena na temelju školskog kurikula u hrvatskoj školi ni na koji način deficitarna da bi ju se trebalo „dorađivati“ kroz partnerstvo pojedinih udruga/civilnog društva i škola, i to na način da se udrugama/civilnom društvu za njihovo nedemokratsko uplitanje u odgojno-obrazovni sustav Republike Hrvatske još i isplati 27 milijuna HRK i dr.

Legitimno je postaviti pitanja: Može li se Republika Hrvatska nazvati pravnom državom, ako je više nego očito da Nacionalna zaklada, Ured za udruge i Savjet za razvoj civilnog društva mogu činiti i čine što god hoće u Hrvatskoj uključujući i javnim novcem izdašno financirane nedemokratske intervencije u odgojno-obrazovni sustav Republike Hrvatske?

3.2.2. Što Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva ima s građanskim odgojem i obrazovanjem u hrvatskim školama?

Na str. 45. Izvješća navodi se „*Volonterstvo je jedna od temeljnih vrijednosti civilnoga društva, a uključivanje djece i mladih u volonterske inicijative i akcije pretpostavka je razvoja građanskog aktivizma i **građanskog odgoja djece i mladih***“ pa je legitimno postaviti pitanje što Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva i uopće civilno društvo imaju **s građanskim odgojem i obrazovanjem djece i mladih u hrvatskim školama?**

Povelja Vijeća Europe o obrazovanju za demokratsko građanstvo i obrazovanju iz ljudskih prava i Europski referentni okvir ključnih kompetencija za cjeloživotno učenje jasno donose da djeca/učenici građansku kompetenciju stječu **isključivo** tijekom obveznog formalnog obrazovanja u školama, odnosno u ustanovama koje se bave odgojem i obrazovanjem, a da npr., odrasli građansku kompetenciju stječu (nadograđuju) izvan ustanova za odgoj i obrazovanje, odnosno na temelju programa kojeg provodi neka udruga, odnosno organizacija civilnog društva i sl.

Nadalje, sukladno obrazovnim i demokratskim procedurama, standardima i praksama, udruge (organizacije civilnog društva) ne sudjeluju u organizaciji i provedbi FORMALNOG OBRAZOVANJA u školama, stoga što je obrazovanje u hrvatskim školama, javno dobro Republike Hrvatske, hrvatskog naroda i hrvatskih građana, stoga što su za organizaciju obrazovanja u hrvatskim školama, nadležni/odgovorni, voljom hrvatskog naroda i hrvatskih građana izabrani predstavnici vlasti, a ne organizacije civilnog društva (udruge) koje hrvatski narod niti je birao niti je ovlastio da sudjeluju u organizaciji i provedbi formalnog građanskog obrazovanja u hrvatskim školama.

Civilno društvo, odnosno UDRUGE mogu hrvatskom narodu i hrvatskim građanima, kao socijalnu uslugu, pružati samo programe „neformalnog obrazovanja“, s tim da „neformalno obrazovanje“ znači bilo koji planirani program obrazovanja čiji je cilj poboljšanje razine vještina i kompetencija IZVAN USTANOVA FORMALNOG OBRAZOVANJA (izvan škola i fakulteta).

Ovo nedemokratsko „uplitanje“ Nacionalne zaklade i civilnog društva u formalno građansko obrazovanje u hrvatskim školama NAŽALOST dobro se uklapa, u širu i već „uhodanu i razvijenu“

shemu u Hrvatskoj, u kojoj se izvan svih obrazovnih i demokratskih procedura, standarda i praksi „udrugama/organizacijama civilnog društva“ dodjeljuje uloga važnih aktera u FORMALNOM GRAĐANSKOM OBRAZOVANJU, odnosno u odgoju i obrazovanju djece u hrvatskim školama (a sve uz izdašno financiranje javnim novcem). Vrijedno je spomenuti da isto promovira i Cjelovita kurikulska reforma. Od cca 50 odgojno-obrazovnih očekivanja kurikula Građanskog odgoja i obrazovanja, više od polovice se odnosi na forsiranje djece u radu udruga.

Svakom prosječno demokratski osviještenom hrvatskom građaninu je jasno da uvoditi civilno društvo/udruge u formalno građansko obrazovanje povlači za sobom kršenje načela vladavine prava, kršenje ljudskih prava i temeljnih sloboda djece u hrvatskim školama te povlači za sobom situacije u kojima se potiče na sukob interesa, potiče na korupciju i sl.

„Uplitanje“ Nacionalne zaklade i civilnog društva u sustav formalnog građanskog obrazovanja djece u hrvatskim školama dio je šire „operacije“ u kojoj je Republika Hrvatska (bivša Kukuriku Vlada i partnerska udruga GONG uz suglasnost Savjeta za razvoj civilnog društva (a Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva je članica Savjeta za razvoj civilnog društva) odredila da će Republika Hrvatska iz Europskog socijalnog fonda u financijskoj perspektivi 2014.-2020 kroz fazno ulaganje od po 27 milijuna HRK u nekoliko faza (a broj faza još nije poznat) - IZDVOJITI za doprinos udruga u provedbi građanskog odgoja i obrazovanja u hrvatskim školama. Izvor: <http://udruge.vlada.hr>

Nacionalna zaklada trebala bi odgovoriti narodnim zastupnicima i hrvatskim građanima zašto će Republika Hrvatska, iz sredstava Europskog socijalnog fonda u financijskoj perspektivi 2014.-2020., uložiti (i po želji Nacionalne zaklade kao članice Savjeta za razvoj civilnog društva) nekoliko puta po 27 milijuna HRK u doprinos udruga u provedbi građanskog odgoja djece/učenika u hrvatskim školama:

- unatoč tome što je svima poznato da bi djeca u Hrvatskoj trebala stjecati građansku kompetenciju kroz formalno obrazovanje u javnim ustanovama koje obavljaju djelatnost odgoja i obrazovanja (hrvatskim školama), odnosno na način kako je to učinjeno i u svim drugim državama članicama Europske unije
- i unatoč tome da građanska kompetencija stečena u hrvatskoj školi i na temelju školskog kurikula ni na koji način nije deficitarna da bi ju se trebalo „dorađivati“ kroz doprinos pojedinih udruga, a na način da se udrugama za njihov doprinos isplaćuje nekoliko puta po 27 milijuna HRK?

Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva je, kao jedna od okosnica postojećeg modela hrvatskog civilnog društva, uz Ured za udruge (opaska: Republika Hrvatska još ima Ured za udruge, a ne npr., Ured za civilno društvo) i uz Savjet za razvoj civilnog društva - odgovorna i za situaciju u Republici Hrvatskoj da, iako je svima poznato da građanska kompetencija nije ništa važnija od ostalih sedam ključnih kompetencija za cjeloživotno učenje, a koje jesu:

- komunikacija na materinskom jeziku,
- komunikacija na stranom jeziku,
- kompetencije iz STEM područja,
- digitalna kompetencija,
- učiti kako učiti,
- inicijativa i poduzetništvo,
- kulturna svijest i izražavanje

da se GRAĐANSKA KOMPETENCIJA, a pogotovo ona građanska kompetencija koja se stječe na način da se u rad hrvatskih škola moraju uključiti (i za to bogato financijski nagraditi) određene UDRUGE nametnula i Republici Hrvatskoj i hrvatskom narodu i hrvatskim građanima kao *Conditio sine qua non*.

Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva je, kao jedna od okosnica postojećeg modela hrvatskog civilnog društva, uz Ured za udruge (opaska: Republika Hrvatska još ima Ured za udruge, a ne npr.,

Ured za civilno društvo) i uz Savjet za razvoj civilnog društva - odgovorna da zbog ovakve suspektne i netransparentne raspodjele sredstava iz Europskog socijalnog fonda, pogotovo štetu trpe hrvatski učenici, kojima nije omogućeno da iz obveznog formalnog obrazovanja izlaze sa npr.) stečenom digitalnom kompetencijom (koja je isto kao građanska kompetencija jedna od osam ključnih kompetencija i koja je jednako važna) jer je Hrvatska s jedne strane toliko siromašna da nema novca osigurati ni najnužniju IKT opremu u pojedinim školama, dok je s druge strane ta ista Hrvatska, izgledno, toliko bogata da će utrošiti nekoliko puta po 27 milijuna HRK na nedemokratsko osnaživanje doprinosa udruga u provedbi formalnog građanskog odgoja i obrazovanju DJECE u hrvatskim školama, a bez obzira:

- što bi ti isti učenici po završetku obveznog formalnog građanskog obrazovanja provedenog na temelju nastavnog/školskog programa (i bez doprinosa udruga) trebali posjedovati građansku kompetenciju koja ih kvalificira jednog dana (kada postanu punoljetni) biti aktivni/odgovorni građani koji na temelju osjećaja pripadnosti zajednici doprinose rastu i blagostanja zajednice u kojoj žive.
- što Povelja Vijeća Europe o obrazovanju za demokratsko građanstvo i obrazovanju iz ljudskih prava i Europski referentni okvir ključnih kompetencija za cjeloživotno učenje jasno donose da djeca/učenici građansku kompetenciju stječu isključivo tijekom obveznog formalnog obrazovanja u školama, odnosno u ustanovama koje se bave odgojem i obrazovanjem, a da npr., odrasli građansku kompetenciju stječu (nadograđuju) izvan ustanova za odgoj i obrazovanje, odnosno na temelju programa kojeg provodi neka udruga, odnosno organizacija civilnog društva i sl.
- što udruge nigdje u demokratskom svijetu nisu aktivni dionici formalnog građanskog obrazovanja
- što sukladno obrazovnim i demokratskim procedurama, standardima i praksama, udruge (organizacije civilnog društva) ne sudjeluju u organizaciji i provedbi FORMALNOG OBRAZOVANJA u školama, stoga što je obrazovanje u hrvatskim školama, javno dobro Republike Hrvatske, hrvatskog naroda i hrvatskih građana, stoga što su za organizaciju obrazovanja u hrvatskim školama, nadležni/odgovorni, voljom hrvatskog naroda i hrvatskih građana izabrani predstavnici vlasti, a ne organizacije civilnog društva (udruge) koje hrvatski narod niti je birao niti je ovlastio da sudjeluju u organizaciji i provedbi formalnog građanskog obrazovanja u hrvatskim školama.
- što civilno društvo, odnosno UDRUGE mogu hrvatskom narodu i hrvatskim građanima, kao socijalnu uslugu, pružati samo programe „neformalnog obrazovanja“, s tim da „neformalno obrazovanje“ znači bilo koji planirani program obrazovanja čiji je cilj poboljšanje razine vještina i kompetencija IZVAN USTANOVA FORMALNOG OBRAZOVANJA (izvan škola i fakulteta).

Legitimno je postaviti pitanja: Može li se Republika Hrvatska nazvati pravnom državom, ako je više nego očito da Nacionalna zaklada, Ured za udruge i Savjet za razvoj civilnog društva mogu činiti i čine što god hoće u Hrvatskoj uključujući i javnim novcem izdašno financirane nedemokratske intervencije u odgojno-obrazovni sustav Republike Hrvatske?

Nadalje, Nacionalna zaklada je i do sada FINANCIJSKI podupirala AKTIVNO uključivanje udruga iz GOOD inicijative u FORMALNO GRAĐANSKO obrazovanje hrvatske djece/učenika (iako se GOOD inicijativa deklarira da se bavi neformalnim obrazovanjem i da se zalaže za sustavno i kvalitetno uvođenje odgoja i obrazovanja za ljudska prava i demokratsko građanstvo u odgojno-obrazovni sustav) i iako to Nacionalna zaklada sukladno hrvatskim zakonima ne bi smjela činiti.

U nastavku je mali podsjetnik narodnim zastupnicima u Hrvatskom saboru kako su se udruge iz GOOD inicijative (i uz podršku Nacionalne zaklade) zalagale za sustavno i kvalitetno uvođenje odgoja i obrazovanja za ljudska prava i demokratsko građanstvo u odgojno-obrazovni sustav Hrvatske.

Kao rezultat projekta „Novo doba ljudskih prava i demokracije u hrvatskim školama“ - a kojeg su provodile GONG, Mreža mladih Hrvatske i Centar za mirovne studije, odnosno udruge koje čine GOOD inicijativu i za potrebe kojeg je bivši ministar znanosti obrazovanja i sporta (Jovanović) donio (mimo svih demokratskih i obrazovnih procedura, standarda i praksi) odluku da se u šest hrvatskih škola (četiri osnovne i dvije srednje) uvede eksperimentalna provedba građanskog odgoja i obrazovanja u kojoj će sudjelovati udruge - NASTAO je Priručnik za nastavnike –pomoć u provedbi građanskog odgoja i obrazovanja.

Iz informacija koje donosi Priručnik, a koje su namijenjene hrvatskim učenicima/nastavnicima za potrebe formalnog građanskog obrazovanja u hrvatskim školama - je razvidno da su udruge iz GOOD inicijative iskoristile Priručnik, za plasiranje neistinitih informacija hrvatskoj djeci/ nastavnicima, a na način da su) informacije o Vijeću europskih gradova i općina (najveća organizacija lokalnih i regionalnih vlasti u Europi), informacije o Europskoj povelji o ravnopravnosti žena i muškaraca na lokalnoj razini, a koju je pokrenulo spomenuto Vijeće 2006., PREUZELE, ni manje ni više, nego iz srpskohrvatske wikipedie, te su ih kao informacije relevantne za spomenuto Vijeće i spomenutu Povelju, unijele u hrvatski obrazovni sustav.

Udruge iz GOOD inicijative iskoristile su Priručnik za nastavnike, ne samo da u formalno građansko obrazovanje u hrvatskim školama unesu informacije preuzete iz srpskohrvatske wikipedie, nego su se udruge iz GOOD inicijative, putem Priručnika, doslovno narugale i Republici Hrvatskoj i hrvatskim učenicima/nastavnicima, zato što ne samo da nisu informirale, a morale su informirati hrvatske učenike/nastavnike da su informacije koje su vezane za spomenuto Vijeće i spomenutu Povelju, a koje donosi Priručnik) preuzete iz srpskohrvatske wikipedie, nego su udruge iz GOOD inicijative, u Priručniku, jasno naglasile da su informacije koje donosi Priručnik relevantne za građanski odgoj i obrazovanje hrvatskih učenika u hrvatskim školama.

Zar GOOD inicijativa koja se deklarira da se zalaže za sustavno i kvalitetno uvođenje odgoja i obrazovanja za ljudska prava i demokratsko građanstvo u hrvatski odgojno-obrazovni sustav drži da su informacije preuzete iz srpskohrvatske wikipedie, relevantne informacije za kvalitetno građansko obrazovanje hrvatskih učenika u hrvatskim školama?

3.2.3. Što Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva ima s visokoškolskim obrazovanjem u Republici Hrvatskoj?

Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva je, kao jedna od okosnica postojećeg modela hrvatskog civilnog društva, uz Ured za udruge (opaska: Republika Hrvatska još ima Ured za udruge, a ne npr., Ured za civilno društvo) i uz Savjet za razvoj civilnog društva - odgovorna da je Republika Hrvatska promovira nedemokratsko „uplitanje“ civilnog društva/udruga i u visoko obrazovanje u Hrvatskoj. Republika Hrvatska je isplanirala uložiti 27 milijuna HRK iz Europskog socijalnog fonda u financijskoj perspektivi 2014.-2020., u aktivnosti koje imaju za cilj, ni manje ni više, nego

- razvijati partnerstava između udruga i visokoškolskih ustanova jer je (citat): „ **svrha sveučilišta osobni razvoj mladih ljudi u cilju stjecanja kompetencija za aktivno građanstvo...**“, a civilno društvo je (citat) „**proizvođač aktivnih građana**“ (sic!). Izvor: <https://esavjetovanja.gov.hr/ECon/MainScreen?entityId=2261>

Suvišno je i objašnjavati:

- da svrha sveučilišta nije osobni razvoj mladih ljudi u cilju stjecanja kompetencija za aktivno građanstvo (ma što god kompetencije za aktivno građanstvo trebale predstavljati)
- da je stjecanje građanske kompetencije (bilo kroz formalno obrazovanje u školama bilo kroz programe neformalnog obrazovanja (izvan škola)) važan element koncepta aktivnog građanstva, te da kompetencije aktivnog građanstva ne postoje kao takve

- da je Republika Hrvatska demokratska država, a u demokratskim društvima civilno društvo nije nikakav „proizvođač“ aktivnih građana, u demokratskim društvima drži da se aktivan/odgovoran građanin postaje građanskim obrazovanjem, odnosno obrazovanjem za demokratsko građanstvo i obrazovanjem iz ljudskih prava i na temelju građanske kompetencije (stečene: bilo formalnim bilo neformalnim bilo informalnim obrazovanjem) a čije posjedovanje kvalificira pojedinca biti aktivan/odgovoran građanin.
- u totalitarnim sustavima u djelovanje aktivnih građana nisu i ne moraju biti inkorporirane demokratske vrijednosti, pa se za civilno društvo totalitarnih sustava može tvrditi je isto „proizvođač“ aktivnih građana, ali onih aktivnih građana koji su izvan konteksta onoga što se drži aktivnim građanstvom na razini demokratskih društava

Legitimno je postaviti pitanja: Može li se Republika Hrvatska nazvati demokratskom i pravnom državom, ako je više nego očito da Nacionalna zaklada, Ured za udruge i Savjet za razvoj civilnog društva mogu činiti i čine što god hoće u Hrvatskoj uključujući i javnim novcem izdašno financirane nedemokratske intervencije u visokoškolski sustav Republike Hrvatske?

3.3. Na temelju čega je Nacionalna zaklada definirala programe koje je financirala javnim novcem tijekom 2015.

Niti jedna demokratska zemlja ne financira civilno društvo, a bez jasno identificiranih izazova koji će se riješiti ili rješavati kroz financijsku podršku civilnom društvu i bez činjenice da u aktivnosti civilnog društva MORAJU BITI inkorporirane demokratske vrijednosti (ljudska prava i slobode, pluralizam i vladavina prava). Iz spornog Izvješća Nacionalne zaklade razvidno je da ista ne poštuje demokratske vrijednosti na kojima počiva današnje hrvatsko društvo te da ista samovoljno definira programe koje će financirati javnim novcem, a koji nemaju nikakve veze s rješavanjem društvenih izazova u Republici Hrvatskoj.

U nizu relevantnih dokumenata uključujući i preporuke Europske komisije Republici Hrvatskoj (a s ciljem promocije i zaštite kulturnih, socijalnih i ekonomskih prava hrvatskih građana) jasno su identificirani društveni izazovi s kojima se susreće Republika Hrvatska vezani uz područje obrazovanja i cjeloživotnog učenja, zapošljavanja i osposobljavanja te socijalnih politika, a koje bi Republika Hrvatska mogla rješavati uz asistenciju civilnog društva, a sve s ciljem promocije i zaštite kulturnih, socijalnih i ekonomskih prava hrvatskih građana.

Identificirani društveni izazovi jesu:

- loša postignuća učenika u dobi od 15 godina u PISA testiranjima
- onemogućeno stjecanje digitalnih vještina kod učenika
- sve veći broj ljudi koji se odlučuje upisati na studije, ali mnogi ne završe studij (jedan od razloga je siromaštvo)
- otežan prijelaz iz škole na tržište rada (neusklađenost obrazovnih rezultata s vještinama traženim na tržištu rada)
- slabo sudjelovanje hrvatskih građana u cjeloživotnom učenju (za stjecanje osam ključnih kompetencija za cjeloživotno učenje zadanih Europskim referentnim okvirom ključnih kompetencija za cjeloživotno učenje)
- ograničen pristup zdravstvenoj zaštiti
- visoka razina siromaštva i socijalne isključenosti zbog siromaštva
- zajamčena minimalna naknada ne osigurava podizanje iz siromaštva i dr.,

pa je legitimno postaviti pitanje: Zašto Nacionalna zaklada kao odgovoran korisnik javnih sredstava, javna sredstva koja su joj bila na raspolaganju u 2015. nije utrošila u rješavanje gore spomenutih društvenih izazova, a sve s ciljem promocije i zaštite kulturnih, socijalnih i ekonomskih prava hrvatskih građana?

Nadalje, legitimno je postaviti pitanje: Zašto je Nacionalna zaklada **putem pozivnog natječaja (a ne recimo npr., putem javnog natječaja)** za uspostavu razvojne suradnje u području centara znanja za društveni razvoj u Republici Hrvatskoj, osnovala te financirala Centre znanja za društveni razvoj u Republici Hrvatskoj u područjima djelovanja:

- građanski aktivizam i izgradnja demokratskih institucija društva (GONG)
- održivo življenje i razvoj permakulture (Mreža mladih Hrvatske)
- zaštita okoliša, održivi razvoj i korištenje obnovljivih izvora energije (Zelena akcija)
- društvena uključenost (smanjenje siromaštva) (MOST)
- zaštita i promicanje i ljudskih prava (Kuća ljudskih prava)

ako je iz definiranih područja djelovanja koja je definirala Nacionalna zaklada (str. 30 Izvješća) razvidno da su isti nepodudarni s područjima koja su i od strane Europske komisije prepoznata kao društveni izazovi koje Republika Hrvatska treba rješavati s ciljem ostvarenja društvenog razvoja uključujući promociju i zaštitu kulturnih, socijalnih i ekonomskih prava hrvatskih građana.

A ono što je vezano uz Izvješće o radu Nacionalne zaklade i što bi moglo spadati u kviz „jeste li znali“ i to iz satirično-zabavne kategorije, jesu činjenice:

- da je Nacionalna zaklada osnivač Centra znanja za društveni razvoj u Republici Hrvatskoj u području djelovanja – **održivo življenje i razvoj permakulture**, a da 99.99 % hrvatskih građana ne zna definirati što je „permakultura“) nikada nije čulo za „permakulturu“ i ne zna da je Mreža mladih Hrvatske - Centar znanja za permakulturu.
- da je Nacionalna zaklada osnivač Centra znanja za društveni razvoj u Republici Hrvatskoj u području djelovanja – **zaštita i promicanje ljudskih prava**, a da sam osnivač Centra (Nacionalna zaklada) krši ljudska prava i slobode hrvatskih građana u Hrvatskoj angažiranih u pružanju socijalnih usluga u hrvatskom društvu kroz pravne oblike vjerskih zajednica kao kroz jedan od oblika organizacija civilnog društva te u cijelosti ignorira promociju i zaštitu kulturnih, socijalnih i ekonomskih prava hrvatskih građana. Suvišno je i spominjati da ni osnovani Centar za ljudska prava (**Kuća ljudskih prava**) ne reagira na kršenje ljudskih prava i sloboda od strane svoga osnivača te ne reagira na lošu promociju i zaštitu kulturnih, socijalnih i ekonomskih prava hrvatskih građana.
- da je Nacionalna zaklada osnivač Centra znanja za društveni razvoj u Republici Hrvatskoj u području djelovanja – **građanski aktivizam i izgradnja demokratskih institucija društva**, a Republika Hrvatska je članica Europske unije u kojoj se ne bi trebao promovirati građanski aktivizam kao takav, nego u kojoj bi se trebalo promovirati aktivno građanstvo. Suvišno je i spominjati da ni osnovani Centar za građanski aktivizam (**GONG**) ne reagira na činjenicu da bi se u Hrvatskoj trebalo promovirati aktivno građanstvo, a ne građanski aktivizam.
- da je Nacionalna zaklada osnivač Centra znanja za društveni razvoj u Republici Hrvatskoj u području djelovanja – **društvena uključenost (smanjenje siromaštva)**, a da je Nacionalna zaklada kao osnivač spomenutog Centra i kao jedna od okosnica postojećeg modela hrvatskog civilnog društva, uz Ured za udruge (opaska: Republika Hrvatska još ima Ured za udruge, a ne npr., Ured za civilno društvo) i uz Savjet za razvoj civilnog društva – odgovorna da Republika Hrvatska u 2016. nije raspodijelila 231.040.000 HRK iz Europskog socijalno fonda iz financijske perspektive 2014.-2020. u promociju i zaštitu kulturnih, socijalnih i ekonomskih prava hrvatskih građana, nego od ukupnog ulaganja od 231.040.000 Kuna u 2016.:
  - niti jedna lipa nije predviđena za izgradnju infrastrukture organizacija civilnog društva (uključujući i vjerske zajednice) koje pružaju usluge bolesnoj djeci
  - niti jedna lipa nije predviđena za izgradnju infrastrukture udruga hrvatskih branitelja i stradalnika Domovinskog rata
  - niti jedna lipa nije predviđena za izgradnju infrastrukture organizacija civilnog društva (uključujući i vjerske zajednice) koje pružaju usluge osobama s invaliditetom

- niti jedna lipa nije predviđena za izgradnju infrastrukture civilnog društva koje pruža usluge kojima se povećava zapošljivost nezaposlenih osoba
- niti jedna lipa nije predviđena za izgradnju infrastrukture civilnog društva koje pruža usluge beskućnicima
- niti jedna lipa nije predviđena za izgradnju infrastrukture civilnog društva koje pruža usluge u području neformalnog učenja (programi neformalnog cjeloživotnog učenja za stjecanje svih osam ključnih kompetencija za cjeloživotno učenje uključujući npr. programe za stjecanje digitalne kompetencije) i dr.

Gore su nabrojane samo neke negativne posljedice koje trpi Republika Hrvatska, odnosno koje trpi hrvatsko društvo zbog postojećeg modela civilnog društva u Hrvatskoj, a koji uz Ured za udruge i Savjet za razvoj civilnog društva uključuje i Nacionalnu zakladu. Da bi se ispitalo kakve još sve negativne posljedice trpi hrvatsko društvo zbog Nacionalne zaklade za razvoj civilnog društva, zbog Ureda za udruge i zbog Savjeta za razvoj civilnog društva bili bi potrebni deseci i deseci kartica teksta.